

7/20235
G. K. 151

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082/610- 1715
Konu : İstanbul Milletvekili
Dr. Celal DİNÇER'in
Yazılı Soru Önergesi

SÜRELİDİR
.../.../2013
21 Mart 2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 11/04/2013 tarihli ve 43452547-120.07-118037 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Dr. Celal DİNÇER'in; Marmara Denizi civarında faaliyet gösteren sanayi tesisi atıkları hakkında Bakanlığuma yöneltmiş olduğu 7/20235 Esas sayılı yazılı soru önergesi incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAYRAKTAR
Bakan

EK:

-Cevap Yazısı (1 Adet, 3 Sayfa)

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN DR. CELAL DİNÇER'İN
TBMM 7/20235 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Bilindiği üzere Marmara Denizi havzasında önemli sanayi bölgeleri bulunmaktadır. Bunların çoğu herhangi bir arıtma uygulamadan atık sularını bu iç denize veya ona ulaşan akarsulara deşarj etmektedir. Bu da Marmara Denizi'nin aşırı kirlenmesine sebep olmaktadır. Marmara Denizi, Akdeniz ile Karadeniz arasında bir deniz olup devamlı bir akıntı mevcuttur ve bu akıntı sebebiyle, kirleticiler denizde uzak mesafelere kadar taşınabilmektedir. Dolayısıyla endüstrileşme ve nüfus yoğunluğunun az olduğu bölgelerde bile kirlenme söz konusu olabilmektedir.

Marmara Denizinin hızla kirlenmesine sebep olan Kocaeli Dilovası başta olmak üzere, Marmara çevresinde faaliyet gösteren sanayi kuruluşlarından çıkan atıklar, su ürünlerini tüketen ve denize giren İstanbul ve tüm çevre illerde yaşayan vatandaşların ciddi sağlık problemleriyle karşı karşıya kalmalarına sebep olacaktır.

Yaptığımız araştırmalarda sadece kirlenme izlenmesi yapıldığı, sorunun çözümüne yönelik tedbir ve çalışmaların yapılmadığı görülmüştür. Milyonlarca vatandaşımızın sağlığını ilgilendiren bu konuda;

- 1) Son beş yıldan bu güne kadar ne gibi tedbirler alınmıştır?
- 2) Önce çevre, sonra ekonomik kalkınma anlayışına hakim bir planınız var mıdır?
- 3) Marmara Denizi civarında faaliyet gösteren sanayii tesisi sayısı kaçtır? Bunlardan kaç tanesi arıtma tesisini aktif olarak kullanmaktadır? Kaç tanesi esasen uygun görülmeyen ve kirliliğe sebep veren derin drenaj yöntemiyle atıklarını boşaltmaktadır?
- 4) Denizden alan kazanılması amacıyla gelişigüzel yapılan deniz doldurma işlemleri karşısında neden kayıtsız kalınmaktadır?

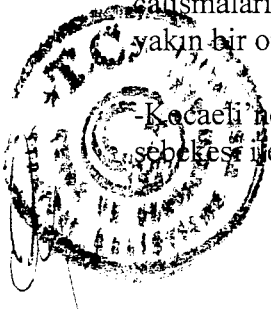
CEVAPLAR:

1- Bakanlığımızca atık su kirliliğinin önlenmesi ve kontrolü konusu öncelikli olarak ele alınmakta ve bu kapsamda hem endüstriyel hem de evsel atık suların sağlıklı bir şekilde toplanması, arıtılması ve deşarjı için her türlü izin, denetim ve teşvik mekanizmaları titizlikle uygulanmaktadır.

Bakanlığımızca kanalizasyon ve atık su arıtma tesisi kuracak Belediyelere başvuruları incelendikten sonra % 40'a varan oranlarda hibe olarak teşvik sağlanmaktadır. Bu kapsamda, bölgede kanalizasyon ve atık su arıtma tesisi altyapısındaki eksiklikler hızla tamamlanmaktadır. Son veriler ışığında Marmara Denizine kıyısı bulunan 7 ildeki evsel atık su arıtma tesisi (AAT) faaliyetleri şöyledir;

-İstanbul'da 21 Belediye'nin kendi AAT'si bulunmakta, 37 Belediye'nin atık suları İSKİ kanalizasyon şebekesi ile toplanarak ortak arıtmaya alınmaktadır. 1 Belediye'nin AAT'si proje aşamasında ve 1 Belediye'nin AAT'si de inşaat aşamasındadır. Mevcut proje ve inşaat çalışmalarının tamamlanması halinde il genelindeki yerleşimlerden kaynaklanan atık sular % 100'e yakın bir oranda arıtılmış olacaktır.

-Kocaeli'nde 12 belediyenin kendi AAT'si bulunmakta ve 11 belediyenin atık suları kanalizasyona toplanarak ortak arıtmaya alınmaktadır.

-Yalova'da 5 belediyenin kendi AAT'si bulunmakta ve 9 belediyenin atık suları kanalizasyon şebekesi ile toplanarak ortak arıtmaya alınmaktadır.

-Bursa'da 13 belediyenin kendi AAT'si bulunmakta ve 5 belediyenin atık suları kanalizasyon şebekesi ile toplanarak ortak arıtmaya alınmaktadır.

-Balıkesir'de 14 Belediye'nin kendi AAT'si bulunmakta ve 3 belediyenin atık suları kanalizasyon şebekesi ile toplanarak ortak arıtmaya alınmaktadır.

-Çanakkale'de 8 belediyenin kendi AAT'si bulunmakta,

-Tekirdağ'da 4 belediyenin kendi AAT'si bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Bakanlığımızca son beş yılda atık su kirliliğine yönelik çok ciddi tedbirler alınmıştır. Bu kapsamda;

-Atık sular konusunda başlıca mevzuat olan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği hükümleri ve atık su deşarj standartları revize edilmiştir.

-Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinin 28 inci maddesindeki "Bakanlık gerekli gördüğü yerlerde alıcı ortam kalitesini iyileştirmek için yönetmelikte öngörülenden daha sıkı deşarj standartları isteyebilir" hükmüne istinaden, havza bazında ilk uygulama Ergene havzasında hayata geçirilmiştir. Konuyla ilgili genelge 01.11.2011 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Genelgeye göre, Ergene Havzasına deşarj yapan sanayi tesisleri ile evsel atık su arıtma tesisleri için KOİ deşarj standartlarında % 30-50 oranında bir azaltılmaya gidilmiştir.

-24.04.2011 tarihinde Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliğindeki deşarj standartları arasına "Renk Parametresi" eklenmiştir.

-Sanayi kaynaklı kirliliğin en aza indirilmesi için önemli kazanımlar sağlayacak olan Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol Uygulanmasının ilk somut adımlarından biri olarak "Tekstil Sektöründe Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol Tebliği" 14 Aralık 2011 tarih ve 28142 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

-Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile birlikte "Tehlikeli Maddelerin Su ve Çevresinde Neden Olduğu Kirliliğin Kontrolü" konusunda ortak bir proje yürütülmektedir.

-Türkiye'de faaliyet gösteren sanayi sektörleriyle zaman zaman bir araya gelinerek sanayi atık sularından kaynaklı sorunlara ortak çözümler aranmaktadır.

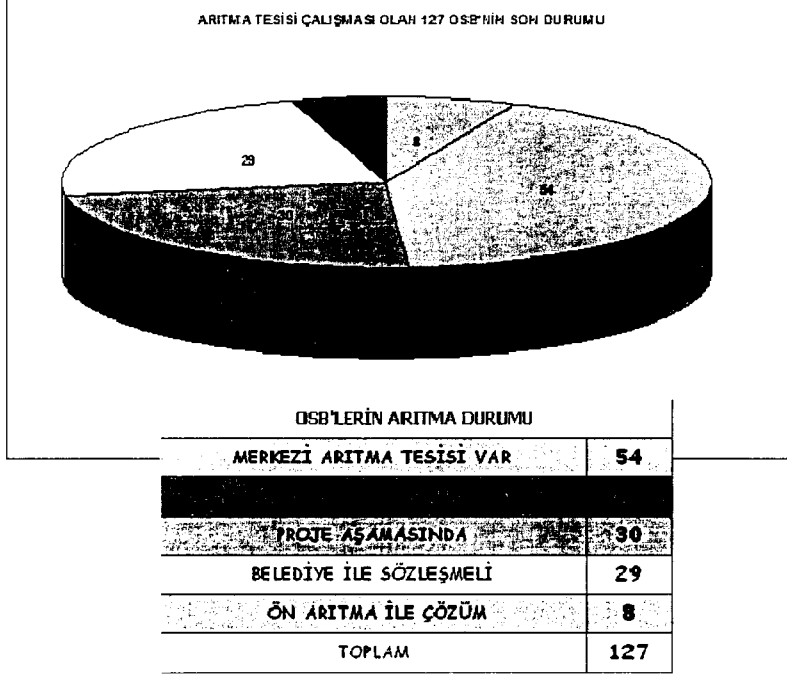
Ayrıca, 2006-2012 yılları arasında, İstanbul, Tekirdağ, Kocaeli, Bursa, Balıkesir illerinde Bakanlığımız merkez çevre denetimi birimlerince 364 tesisin denetlenmiş ve 3.769.950,00 TL idari para uygulanmıştır. Taşra teşkilatlarımızca da 550 tesisin denetimi yapılmıştır.

2,3- Türkiye'de faaliyet gösteren tekil sanayiler ve organize sanayi bölgeleri (OSB), sanayi kaynaklı atık su kirliliğinin önlenmesi ve kontrolüne yönelik olarak Bakanlığımız tarafından çıkarılan ve uygulanan ilgili mevzuata uymakla yükümlüdürler. Atık su altyapı tesisi bulunan yerlerdeki sanayi tesisleri, kanalizasyon sistemine bağlantı esaslarına uyulmak şartıyla, atık sularını kentsel kanalizasyon sistemine deşarj edebilirler. Bu tip tesisler, ilgili atık su altyapı yönetiminden bağlantı izni almakla yükümlüdürler.

Kent dışında kalan ve doğrudan alıcı ortama deşarj yapan atık su kaynakları için münferit veya ortak arıtma tesisleri yapılarak bunların atık sularının arıtılması gerekmektedir. Alıcı ortamlara deşarj yapacak olan sanayi tesisleri, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinin ekinde yer alan deşarj standartlarını sağlamak ve Bakanlığımızdan atık su deşarjı konulu çevre izni almakla mükelleftirler.

Ülkemizde özellikle organize sanayi bölgeleri (OSB) düzeyinde atık su kaynaklı kirliliğin önüne büyük ölçüde geçilmiştir. 2012 yılının ikinci yarısı itibariyle elde edilen verilere göre, ülkemizde faaliyet gösteren 264 OSB'den 91'inin atık su sorunu çözülmüş; 36'sının arıtma tesislerinin proje ve inşaatlarına başlanmıştır.

Diğer taraftan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde belirtilen esaslar çerçevesinde bilimsel çalışmalara dayalı yapılan derin deniz deşarjı projeleri, Bakanlığımızın 2013/4 sayılı Atıksu Arıtma/Derin Deniz Deşarjı Tesisi Proje Onayı Genelgesi kapsamında Bakanlığımıza onaya sunulmakta ve takibi yapılmaktadır. Bu kapsamda, Marmara Bölgesindeki illerde 20 adet derin deniz deşarjı bulunmaktadır.

4- Denizden 10.000 m² ve üzerinde alan kazanılması projeleri, 17.07.2008 tarih ve 26939 sayılı ÇED Yönetmeliğinin "Seçme, Eleme Kriterleri Uygulanacak Projeler Listesi (Ek-2)" kapsamında yer almakta olup, hazırlanan proje tanıtım dosyalarının Valiliklere sunulması ve inceleme-değerlendirme sürecinin tamamlanmasının ardından, proje hakkında "ÇED Gereklidir" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilmektedir. Ayrıca, yapılması planlanan dolgu projelerinin amacı sorgulanmakta olup, ÇED Yönetmeliği'nin "ÇED Uygulanacak Projeler Listesi (EK-1)" kapsamında değerlendirilmesi halinde hazırlanacak ÇED başvuru dosyasının Bakanlığımıza sunulmasının ve inceleme-değerlendirme sürecinin tamamlanmasının ardından "ÇED Olumlu" veya "ÇED Olumsuz" kararı verilmektedir.

Söz konusu projelerin inşaat ve işletme aşamasında Proje Tanıtım Dosyası/ÇED Başvuru Dosyası ve eklerinde belirtilen hususlar ile mer'î mevzuat çerçevesinde ilgili kurum/kuruluşlardan gerekli izinlerin alınması gerekmektedir.

Diğer taraftan, dolgu ile denizden alan kazanılmasına yönelik yapılaşmalar, 3621 sayılı Kıyı Kanunu kapsamında ilgili tüm kurumların görüşleri alınmak suretiyle, Bakanlığımız tarafından onaylanan imar planları doğrultusunda gerçekleştirilmekte olup, planların uygulanması da mahalli idareler tarafından yapılmaktadır.